

Document de ședință

11.3.2015

B8-0242/2015 }
B8-0261/2015 }
B8-0265/2015 }
B8-0267/2015 }
B8-0268/2015 }
B8-0270/2015 } RC1

PROPUNERE COMUNĂ DE REZOLUȚIE

depusă în conformitate cu articolul 135 alineatul (5) și articolul 123 alineatul (4)
din Regulamentul de procedură

în locul propunerilor de rezoluție depuse de grupurile:

Verts/ALE (B8-0242/2015)

ALDE (B8-0261/2015)

ECR (B8-0265/2015)

EFDD (B8-0267/2015)

PPE (B8-0268/2015)

S&D (B8-0270/2015)

referitoare la Tanzania, în special la problema acaparării terenurilor
(2015/2604(RSP))

**Cristian Dan Preda, Maurice Ponga, Elmar Brok, Andrey Kovatchev,
György Hölvényi, Ramona Nicole Mănescu, Jiří Pospíšil, Giovanni La Via,
Bogdan Brunon Wenta, Stanislav Polčák, Csaba Sógor, Tomáš Zdechovský,
Lara Comi, Jaromír Štětina, Pavel Svoboda, József Nagy, Tunne Kelam,
Lars Adaktusson, Joachim Zeller, Andrej Plenković, David McAllister,
Ivana Maletić, Therese Comodini Cachia, Francesc Gambús,
Pascal Arimont, Claude Rolin, Davor Ivo Stier, Monica Macovei,**

RC\1053704RO.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

Marijana Petir

în numele Grupului PPE

Josef Weidenholzer, Nikos Androulakis, Norbert Neuser, Miroslav Poche, Liisa Jaakonsaari, Nicola Caputo, Enrico Gasbarra, Kashetu Kyenge, Krystyna Lybacka, Alessia Maria Mosca, Tonino Picula, Neena Gill, David Martin, Arne Lietz, Marc Tarabella, Elena Valenciano, Carlos Zorrinho, István Ujhelyi, Michela Giuffrida, Viorica Dăncilă, Victor Negrescu, Sorin Moisă, Andi Cristea, Marlene Mizzi, Vilija Blinkevičiūtė, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Zigmantas Balčytis, Maria Arena, Hugues Bayet, Eric Andrieu, Eider Gardiazabal Rubial, Ana Gomes, Demetris Papadakis, Afzal Khan, Jude Kirton-Darling, Luigi Morgano, Soraya Post, Pier Antonio Panzeri, Brando Benifei, Juan Fernando López Aguilar, Javi López, Momchil Nekov, José Blanco López, Laurențiu Rebega

în numele Grupului S&D

Charles Tannock

în numele Grupului ECR

Catherine Bearder, Ramon Tremosa i Balcells, Hilde Vautmans, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Ivo Vajgl, Martina Dlabajová, Beatriz Becerra Basterrechea, Urmas Paet, Marietje Schaake, Dita Charanzová, Javier Nart, Petras Auštrevičius, Gérard Deprez, Marielle de Sarnez, Ivan Jakovčić, Louis Michel, Jozo Radoš, Robert Rochefort, Pavel Telička, Antanas Guoga, Fredrick Federley, José Inácio Faria, Johannes Cornelis van Baalen

în numele Grupului ALDE

Maria Heubuch, Heidi Hautala, Judith Sargentini, Jordi Sebastià, Michèle Rivasi, Bodil Ceballos, Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Davor Škrlec, Igor Šoltes

în numele Grupului Verts/ALE

Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo, Piernicola Pedicini, Marco Valli, Eleonora Evi, Rolandas Paksas, Valentinas Mazuronis

în numele Grupului EFDD

**Rezoluția Parlamentului European referitoare la Tanzania, în special la problema
acaparării terenurilor
(2015/2604(RSP))**

Parlamentul European,

- având în vedere Inițiativa grupului G8 din 2013 privind transparența situației terenurilor,
- având în vedere Cadrul și orientările Uniunii Africane privind politica terenurilor în Africa (ALPFG), documentul Uniunii Africane intitulat „Cadrul de politică privind păstoritul în Africa: asigurarea, protejarea și îmbunătățirea vieții, subzistenței și drepturilor comunităților păstorești”, adoptat de Conferința miniștrilor agriculturii din țările africane în octombrie 2010 și aprobat de cea de-a 18-a reuniune ordinară a Consiliului executiv organizată la Addis Abeba în ianuarie 2011 (Doc. EX.CL/631 XVIII), precum și Declarația Uniunii Africane din 2009 privind problemele și provocările legate de terenurile din Africa,
- având în vedere Declarația Summitului Mondial pentru Securitatea Alimentară adoptată la Roma în 2010, Principiile investițiilor agricole responsabile care respectă drepturile, subzistența și resursele (PRAI) și Orientările facultative ale Organizației pentru Alimentație și Agricultură (FAO) referitoare la governanța și proprietatea responsabilă asupra terenurilor, zonelor de pescuit și pădurilor în contextul securității alimentare la nivel național (VGGT),
- având în vedere Principiile directoare privind investițiile funciare de anvergură în Africa (LSLBI), formulate de Uniunea Africană, Banca Africană de Dezvoltare și Comisia economică pentru Africa,
- având în vedere raportul din 11 iunie 2009 al Raportorului Special al ONU pentru dreptul la alimentație, Olivier De Schutter, intitulat „Achizițiile și închirierile pe termen lung de suprafețe mari de terenuri: o serie de principii și măsuri de bază pentru soluționarea provocărilor în materie de drepturi ale omului”,
- având în vedere Declarația Mileniului din 8 septembrie 2000 prin care s-au stabilit Obiectivele de dezvoltare ale mileniului (ODM), în special obiectivele 1, 3 și 7,
- având în vedere Raportul Organizației Națiunilor Unite din 2014 privind Obiectivele de dezvoltare ale mileniului,
- având în vedere raportul Conferinței ONU privind Dezvoltarea Durabilă, organizată la Rio de Janeiro, Brazilia, în perioada 20-22 iunie 2012,
- având în vedere studiul din 2008 realizat în cadrul Programului Națiunilor Unite pentru Așezări Umene (UN-Habitat) intitulat „Garantarea de drepturi funciare pentru toți” și ghidul UN-Habitat intitulat „Dezvoltarea unei politici funciare favorabile persoanelor sărace: proces, orientări și învățăminte”,
- având în vedere Declarația ONU privind drepturile populațiilor indigene (UNDRIP) și

RC\1053704RO.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

RO

Convenția Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din 1989 privind populațiile indigene și tribale (nr. 169),

- având în vedere Legea nr. 5 din 1999 privind terenurile ce aparțin satelor și Legea din 1982 privind autoritățile locale, adoptate de Republica Unită Tanzania,
 - având în vedere Orientările din 2004 privind politica funciară a UE, care stabilește orientări pentru elaborarea și programarea politicii funciare în țările în curs de dezvoltare,
 - având în vedere anunțul Comisiei din 9 aprilie 2014 privind instituirea unui nou program în valoare de 33 000 000 EUR, care are ca scop îmbunătățirea guvernancei terenurilor și a securității alimentare și nutriționale pentru familiile de agricultori și comunitățile vulnerabile din Africa Subsahariană,
 - având în vedere Principiile directoare ale ONU din 2011 cu privire la întreprinderi și drepturile omului,
 - având în vedere Rezoluția parlamentară comună ACP-UE referitoare la impactul social și de mediu al păstoritului în țările ACP, adoptată în noiembrie 2013 (ACP-EU/101.526/13/fin),
 - având în vedere studiul din 2015 intitulat „Tratarea impactului produs de acapararea terenurilor asupra drepturilor omului”, comandat de Subcomisia sa pentru drepturile omului,
 - având în vedere Acordul de la Cotonou revizuit,
 - având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului,
 - având în vedere Carta africană a drepturilor omului și popoarelor,
 - având în vedere articolul 135 alineatul (5) și articolul 123 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât principalele provocări ale secolului al XXI-lea - securitatea alimentară, insuficiența resurselor energetice, penuria de apă, dezvoltarea orașelor și creșterea populației, degradarea mediului, schimbările climatice, catastrofele naturale și fragilitatea statelor - au legătură cu problemele de guvernanță funciară, devenind din ce în ce mai necesar să se acorde prioritate unei reforme funciare cuprinzătoare și să se garanteze drepturile funciare;
- B. întrucât autoritățile tanzaniene și-au anunțat intenția de a vinde 1 500 de kilometri pătrați de terenuri din partea de vest a parcului Serengeti, care aparțin populației maasai, unei companii private de vânatoare și safari înregistrate în Emiratele Arabe Unite; întrucât acest plan implică evacuarea a 40 000 de păstori maasai;
- C. întrucât, în urma presiunilor internaționale, Președintele Tanzaniei, Jakaya Kikwete, a declarat în noiembrie 2014 că a renunțat la acest plan și a promis să nu oblige niciodată populația maasai să-și părăsească pământurile ancestrale; întrucât, în pofida acestei promisiuni, mii de maasai au fost evacuați ilegal de pe pământurile lor; întrucât, potrivit unor

RC\1053704RO.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

informații recente, autoritățile tanzaniene au distrus peste 200 de case și au confiscat animale de fermă, lăsând fără adăpost peste 3 000 de persoane;

- D. întrucât populația maasai din Tanzania luptă de mult timp în litigii tot mai acerbe cu autoritățile tanzaniene privind proprietatea asupra terenurilor, care au început în 1992, când întreprinderii Ortello Business Corporation (OBC), aflată în proprietate străină, i s-a acordat dreptul de a vâna în zona de protecție a vânatului Loliondo, care este populată de păstori maasai și se află în proprietatea juridică a acestora;
- E. întrucât o petiție a comunității maasai din regiunea Ngorongoro a fost semnată pe internet, pe platforma AVAAZ, de peste 2 milioane de persoane din întreaga lume;
- F. întrucât investitori privați și unele guverne manifestă un interes tot mai puternic față de achiziția de mari suprafețe de terenuri sau față de închirierea lor pe termen lung în vederea producerii de alimente sau energie ori în vederea extragerii de minereuri, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare din Africa, mai ales în Tanzania;
- G. întrucât, între 2005 și 2008, a crescut considerabil interesul manifestat din străinătate și din țară față de crearea în Tanzania de mari plantații pentru biocombustibili, perioadă în care aproximativ 640 000 de hectare de terenuri au fost alocate investitorilor, lipsind astfel țaranii și gospodăriile rurale de terenurile lor și de sursele lor de subsistență și sporindu-le insecuritatea alimentară;
- H. întrucât aproximativ 1,4 miliarde de hectare din întreaga lume sunt reglementate de norme cutumiare; întrucât accesul la terenuri al populațiilor indigene se bucură de forme de protecție specifice în conformitate cu Convenția OIM nr. 169 și cu Declarația ONU privind drepturile populațiilor indigene, iar articolul 10 din declarație garantează dreptul de a nu fi evacuat cu forța de pe terenurile sau teritoriile proprii și declară că nu trebuie să aibă loc nicio strămutare fără consimțământul prealabil liber și în cunoștință de cauză dat de populațiile indigene în urma unui acord privind asigurarea unei compensații juste și corecte, precum și, atunci când este posibil, a opțiunii de a reveni;
- I. întrucât achizițiile de mari suprafețe de teren pot fi definite, în conformitate cu Declarația de la Tirana din 2011, drept „acaparare de terenuri” atunci când este îndeplinită una sau mai multe dintre condițiile următoare: atunci când are loc o încălcare clară a drepturilor omului, atunci când strămutarea comunităților locale afectate se efectuează fără consimțământul lor prealabil liber și în cunoștință de cauză, atunci când aceasta nu se bazează pe contracte transparente și atunci când se constată un impact social, economic și ecologic negativ;
- J. întrucât, potrivit Băncii Africane de Dezvoltare, micii agricultori reprezintă 75% din populația din Tanzania; întrucât comunitățile pastorale trăiesc bine și în armonie cu speciile sălbatice protejate și reprezintă aproximativ 10% din populația Tanzaniei, inclusiv populația maasai, dar continuă să se confrunte cu pierderi masive ale terenurilor lor, care decurg din vânzarea acestora fără o cunoaștere adecvată a consecințelor juridice și practice, din alocarea coruptă și ilegală a terenurilor străinilor, precum și din clasificarea terenurilor de către autorități ca fiducie funciară, rezerve sau parcuri naționale;

- K. întrucât articolul 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului recunoaște drepturile oricărei persoane la proprietate, fie individual, fie în asociere cu alte persoane, și afirmă că nicio persoană nu ar trebui să fie privată în mod arbitrar de proprietatea sa;
- L. întrucât întreprinderile internaționale, inclusiv cele europene, au jucat un rol semnificativ în achizițiile unor suprafețe mari de terenuri în Tanzania, iar instituțiile financiare internaționale au fost implicate în finanțarea unor tranzacții funciare de anvergură în această țară;
- M. întrucât Cadrul și orientările privind politica terenurilor în Africa solicită respectarea drepturilor omului ale comunităților, inclusiv respectarea drepturilor funciare cutumiare și a resurselor legate de terenuri;
- N. întrucât în mai 2014, UE a lansat un nou program pentru a consolida guvernanta funciară și a contribui la îmbunătățirea securității alimentare și nutriționale a exploatațiilor familiale și a comunităților vulnerabile din țările africane,
1. condamnă cu fermitate strămutarea ilegală a comunităților rurale locale, distrugerea satelor și a modului tradițional de trai al acestora, precum și încălcarea drepturilor fundamentale ale omului în cazul acestor comunități, inclusiv a dreptului la hrană adecvată, dreptului la apă și dreptului la o locuință adecvată;
 2. condamnă mai ales acțiunile care nu recunosc legitimitatea acordurilor privind drepturile de proprietate cutumiare, care asigură drepturile statutare ale persoanelor și comunităților și împiedică deposedarea și abuzurile de drepturi funciare, care sunt întâlnite cel mai frecvent în comunitățile africane;
 3. invită guvernul Tanzaniei să pună în aplicare imediat VGGT și să permită invocarea efectivă în justiție a drepturilor prevăzute în acestea; să respecte primul principiu fundamental din Principiile orientative privind LSLBI, care include respectarea drepturilor omului în cazul comunităților și a drepturilor funciare cutumiare și contribuie la guvernanta responsabilă a proprietății funciare și a resurselor terestre, în conformitate cu statul de drept; să îmbunătățească, de asemenea, drepturile funciare ale femeilor, care reprezintă cel puțin jumătate din forța de muncă din agricultură și comerț, dar al căror acces la drepturi de proprietate și la serviciile care însoțesc aceste drepturi (de ex. accesul la bănci și participarea la asociații) rămâne limitat, precum și situația drepturilor funciare ale comunităților vulnerabile și ale grupurilor sociale, cum ar fi comunitățile pastorale;
 4. solicită inițierea unei anchete independente în privința litigiilor funciare din Loliondo;
 5. îndeamnă guvernul Tanzaniei să promoveze politici de investiții agricole care să fie în beneficiul populației locale din regiunile în cauză, să respecte și să aplice politicile sale cu privire la evaluarea impactului social și a impactului asupra mediului, inclusiv evaluarea impactului asupra producției alimentare locale, înainte de demararea oricărui proiect de investiții, precum și să respecte în mod corespunzător dispozițiile privind consultarea și compensarea în cazuri de expropriere a terenurilor;
 6. reamintește, în special, că populațiilor indigene li s-au acordat forme specifice de protecție a

RC\1053704RO.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

drepturilor lor funciare în temeiul dreptului internațional; subliniază, în conformitate cu Declarația ONU privind drepturile populațiilor indigene, că orice modificare a utilizării terenurilor ar trebui să aibă loc doar cu consimțământul prealabil liber și în cunoștință de cauză al comunităților în cauză; insistă asupra faptului că statele trebuie să furnizeze mecanisme eficiente de prevenire a oricăror acțiuni care au scopul sau efectul de a deposeda populațiile indigene de terenurile, teritoriile sau resursele proprii, precum și mecanisme de recurs;

7. își exprimă îngrijorarea cu privire la lipsa de informații precise și la secretul care înconjoară o serie de investiții în Tanzania; solicită Comisiei să încurajeze autoritățile să se asigure că tranzacțiile funciare se desfășoară în mod public și transparent și că sunt adaptate la îngrijitorii de turme sau păstorii nomazi;
8. invită Comisia să coopereze activ cu autoritățile tanzaniene pentru a le încuraja ferm să propună o recunoaștere obligatorie din punct de vedere juridic și codificată a drepturilor populației maasai, care să facă o referire specială la pământurile lor ancestrale, asigurând, prin urmare, protecția juridică necesară, cu scopul de a preveni litigii în viitor;
9. subliniază faptul că asigurarea proprietăților funciare pentru comunitățile rurale este esențială pentru a îndeplini Obiectivele de dezvoltare ale mileniului (ODM-urile); solicită UE să consolideze capacitatea instanțelor din țările în curs de dezvoltare de a pune în aplicare în mod eficace legea și de a soluționa litigii funciare, ca parte a unei abordări universale vizând consolidarea sistemelor judiciare și a statului de drept;
10. reamintește că proiectele de anvergură cauzează frecvent prejudicii grave mediului natural, inclusiv distrugerea pădurilor, pierderea biodiversității și contaminarea apei;
11. solicită Comisiei să asigure alinierea orientărilor sale referitoare la politica funciară cu VGGT și să le acorde mai multă importanță în programele sale de cooperare pentru dezvoltare, politica privind comerțul și investițiile și implicarea în instituțiile de finanțare multilaterale;
12. reafirmă faptul că drepturile omului și normele privind interzicerea acaparării terenurilor ar trebui integrate în acordurile de comerț și investiții ale UE, inclusiv în sistemul generalizat de preferințe (SGP);
13. subliniază importanța transparenței și a răspunderii depline cu privire la operațiunile întreprinderilor și ale instituțiilor financiare ale UE în legătură cu investițiile agroindustriale de anvergură și achizițiile de terenuri din Tanzania și solicită crearea unui mecanism al UE solid și eficient care să monitorizeze aceste operațiuni;
14. invită Comisia să prezinte un raport Parlamentului privind cheltuielile din programele de dezvoltare și din bugetul UE legate de guvernarea funciară, pentru a se asigura că programele respective promovează drepturile omului și abordează provocările legate de acapararea de terenuri;
15. subliniază faptul că procesele legate de politica funciară trebuie să recunoască în mod efectiv

rolul instituțiilor și al structurilor de administrare/gestionare a terenurilor bazate pe comunitate, pe lângă cele ale statului;

16. încurajează sectorul privat european să revizuiască codurile de conduită existente voluntare și nevoluntare care se referă la practicile de acaparare a terenurilor și să se asigure că întreprinderile europene aplică aceleași standarde de calitate, în acest context, în cadrul Uniunii și în investițiile lor în afara UE;
17. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Uniunii Africane, precum și Guvernului și Parlamentului Tanzaniei.